

פרשת וירא

"והאלוקים ניסה את אברהם... קח נא את בנך יחידך אשר אהבת... והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר אומר אליך " (פרק כ"ב, א'). בפסוקים אלו מתואר ניסיון העקידה.

מהו ניסיון העקידה?

כפי שראינו בפרשה הקודמת, אברהם מגלה בכוחות עצמו את האלוקים, ויוצא למלחמה בנימרוד (אותיות מ.ר.ד) ודומיו, שמנסים להציג עצמם כמלכי העולם על ידי כך **שמורדים** ב-ה' ומכחישים את מציאותו בעולם. אברהם מצליח לשכנע את האנשים בטובו של הבורא ובשנאת ה' את המקריבים קורבנות אדם ומעבירים בניהם למולך (סוג של עבודה זרה). **ואז פתאום, פונה אליו ה' בציווי שיעשה הוא עצמו את אותו הדבר ויקריב את בנו היחיד והאהוב לעולה!** בנקודה זו יכל כל אחד להתבלבל שכן פתאום אותו אדון הכל, הטוב והחנון לא נראה כ"כ חנון ורחום... ובנוסף איך יתכן שאותו אדון הכל שהבטיח לאברהם מסר הפוך "כי ביצחק יקרא לך זרע" ושזרעו יהיה כחול אשר על שפת הים, פתאום מבקש להקריב את יצחק? ניסיון העקידה היה לראות כיצד אברהם יתנהג לאור הנ"ל האם ירהר אחר ציוויו של הקב"ה ויאבד את בטחונו ואמונתו ב-ה' או שיבצע את אשר הוטל עליו ללא שאלות. **מה בדיוק מתחולל בפסוקים אלו ? כיצד מצווה הקב"ה, שאמור להיות מקור המוסר, הטוב והצדק, את אברהם להקריב את בנו ממשיך דרכו ? מהי דרישה זו לקרבן אדם ? איך תיתכן מציאות כזו ? הפרשה מיד בתחילתה מדגישה שמדובר כאן בניסיון כדי שחלילה לא נטעה ונחשוב שהקב"ה התכוון באמת לקרבן אדם בפועל כמעשה המבטא אמונה ללא גבולות. שעת העקידה הייתה שעת ניסיון – רגע של מבחן.**

מדוע צריך לבחון את אברהם? האם גדולתו ואמונתו של אברהם לא הוכחה?

חז"ל מלמדים אותנו שתפקידו של האדם להיות ער תמיד למבחנים ולניסיונות ולהתגבר על המכשולים הרוחניים העומדים בפניו.

מה זה תורם לאדם? מדוע כל החיים צריך להתמודד עם ניסיונות אלו ?

ננסה להסביר בדוגמא הבאה: אם אדם חונך לדבר אמת, שעת המבחן שלו תהיה כאשר כל מי שסובב אותו ישקר, אך הוא לא יתפתה לשקר כמותם. אדם זה לא כפוף למציאות הסובבת אותו אלא פועל בהתאם לאמות המוסר שעל פיהם חונך. זהו בן חורין אמיתי עפ"י המקרא. מטרת הניסיונות כשם כן הם, להעלות על נס ולרומם את האדם ע"י תחושת החירות הנפלאה שתיווצר אצל האדם שהצליח לעמוד בניסיון.

"וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו ויקח את שני נְעָרָיו איתו... " (כ"ב, ג').

בניסיון העקידה מסופר על שני נערים של אברהם שמצטרפים אליו ואל יצחק.

מדוע התורה מספרת לנו על נערים אלו ? כיצד הם קשורים לסיפור העקידה ? אם נתבונן בפסוקים נראה שהם אפילו לא עוזרים בהכנות למסע ובמהלך הדרך. אז בשביל מה הם

באו ? אברהם הולך עם בנו לעקוד אותו. האם לא רצה להיות איתו לבד ? האם היה צריך את "הנהגים" ?! בשביל מה הנערים "תקועים" בסיפור ?

אפשרות אחת היא שתיאור הנערים מטרתו להדגיש את הדמויות המרכזיות: אברהם ויצחק. בכל סרט טוב כדי להבליט את הגיבורים צריך תפאורת רקע מתאימה. על רקע הנערים- שלא רואים את מה שאברהם ויצחק רואים (כיוון שלא היו באותה מדרגה כמו של אברהם ויצחק), ניתן להבין את גדולתם של אברהם ויצחק. אפשרות זו אולי מתאימה לסרט טוב, אך מאחר שבתורה אין אף אות מיותרת ומאחורי כל אות ותג יש מסר מסוים, כך גם לנערים המתוארים בסיפור העקידה יש מסר שהתורה רוצה להעביר לנו. אברהם ויצחק עולים להר המוריה ומשאירים את הנערים עם החמור בתחתית ההר. בפסגת ההר אברהם מגיע למדרגות רוחניות מאוד גבוהות ועומד בניסיון העקידה. אח"כ אנו רואים שאברהם יורד מפסגת הרוחניות, חוזר לנערים ויחד איתם חוזר לבאר-שבע. "וישב אברהם אל נערו ויקומו וילכו יחדיו אל באר שבע" (כ"ב, י). הניסיון בעקידה לא הסתיים כאשר הקב"ה אומר לאברהם "אל תשלח ידך אל הנער". ניסיון העקידה היה לבחון האם אברהם, אחרי שהגיע לפסגת ההר יכול לחזור ולחבר זאת עם המציאות. כלומר, עם הנערים שממתינים לו. או שאולי יעדיף להתבודד עם עצמו ולהישאר עם הכוחות שלו לעצמו. כוחו האמיתי של מחנך דגול הוא להעפיל לפסגות גבוהות אך לדעת גם לרדת ולשתף את התלמיד הכי חלש בחוויה שהוריד מהפסגות הגבוהות. אנו רואים שאברהם, אחרי שהוא מעפיל לפסגת ההר, מצליח לחזור "לרדת לעם", ולהוריד איתו את "פסגת ההר" לנערים. כלומר מטרת הנערים בסיפור היא ממש חלק מניסיון העקידה הבוחן האם יצליח אברהם להוריד את פסגת ההר לנערים.

יהי רצון שגם אנו נצליח לעמוד בניסיונות הנקרים בדרכינו ושנצליח להעפיל אל פסגת ההר ולהורידה גם לנערים שסביבנו.

בברכת שבת שלום,